

Obsah

Předmluva	11
Úvod	15
1. Etablování tématu autoevaluace školy v historické perspektivě	19
1.1 Vynořování se tématu do počátku 90. let 20. století	20
1.2 Devadesátá léta: období zvýšeného zájmu	23
1.3 První desetiletí 21. století: hledání cest implementace	27
1.4 Druhé desetiletí 21. století: propojování autoevaluace a externí evaluace škol, období kritické reflexe, „rozpouštění“ tématu	31
1.5 Shrnutí	34
2. Filozofická východiska metodologie autoevaluace školy	37
2.1 Epistemologické inspirace z fenomenologie a hermeneutiky	38
2.2 Role hodnot při autoevaluaci školy	49
2.3 Shrnutí	53
3. Metodologické nároky na autoevaluaci školy	55
3.1 Inspirativní metodologické zdroje	56
3.2 Metodologické nároky na evaluační šetření	59
3.3 Shrnutí	71
4. Kritéria kvality a způsoby jejich definování	73
4.1 Kritéria kvality a způsoby jejich definování	73
4.2 Systémy kritérií a jejich vlastnosti	79
4.3 Úloha kritérií v procesu autoevaluace	84
4.4 Shrnutí	89
5. Fáze autoevaluace, aktéři a jejich role	91
5.1 Přípravná fáze	93
5.2 Stanovení plánu	95
5.3 Realizační fáze	98
5.4 Metaevaluační fáze	103

5.5 Stanovení opatření	105
5.6 Shrnutí	108
6. Oblasti evaluace a metody	111
6.1 Klima učitelského sboru	111
6.1.1 Vznik a úpravy metody výzkumu	113
6.1.2 Adaptace dotazníku pro podporu autoevaluace školy	116
6.1.3 Využití zjišťování klimatu učitelského sboru při projektové evaluaci	126
6.1.4 Shrnutí	136
6.2 Postoje žáků ke škole	139
6.2.1 Kvantitativní metody zjišťování postojů	139
6.2.2 Výzkumné využití postojových škál	141
6.2.3 Výzkumné využití sémantického diferenciálu	146
6.2.4 Sémantický diferenciál pro podporu autoevaluace školy	150
6.2.5 Metoda sémantického výběru pro podporu autoevaluace školy	155
6.2.6 Metoda Q-třídění pro úpravu ŠVP	160
6.2.7 Zjišťování postojů žáků při autoevaluaci školy	162
6.2.8 Shrnutí	173
6.3 Výuka	175
6.3.1 Vznik metody výzkumu a její vlastnosti	175
6.3.2 Adaptace hospitačního archu pro podporu autoevaluace školy	193
6.3.3 Adaptace pro evaluaci školy Českou školní inspekcí	196
6.3.4 Shrnutí	199
6.4 Výsledky vzdělávání žáků v testech	200
6.4.1 Didaktické testy jako metody výzkumu	201
6.4.2 Didaktické testy ovlivňující vzdělávací dráhu žáků	218
6.4.3 Didaktické testy přinášející zpětnou vazbu školám	224
6.4.4 Shrnutí	234
7. Indikátory kvality	237
7.1 Vlastnosti dobrých indikátorů	238
7.2 Dichotomické indikátory	241
7.3 Škálové indikátory	244
7.4 Agregované indikátory	246

7.5 Transformované indikátory	252
7.6 Shrnutí	257
8. Statistika v evaluaci	259
8.1 Absolutní četnosti	260
8.2 Relativní četnosti	263
8.3 Histogram četností a distribuční funkce	265
8.4 Aritmetický průměr a směrodatná odchylka	268
8.5 Medián a kvartily	273
8.6 Indexy relativních porovnání	274
8.7 Normy	276
8.8 Shrnutí	279
Shrnutí	281
Summary	285
Zusammenfassung	289
Bibliografie	293
Přílohy	309
Seznam zkratk	361
Věcný rejstřík	363

ve kterých jsem měl dominantní autorský podíl. Touto knihou se snažím propojit obě témata – metodologii a autoevaluaci školy.

Knihou je většina pasáží knihy psána odborným jazykem s upřímným úsilím o přesnost, logickou důslednost a konsistenci myšlenek, snažil jsem se ale také mít text vyústit i ke konkrétním, v praxi využitelným příkladům. Obracím se tak nejen k vědecké odborné komunitě, ale i k ředitelům škol, resp. učitelům zapojeným autoevaluačními procesy ve školách. Má ambice je posílit jejich porovnávací procesům autoevaluace školy s cílem jejich úspěšnějšího a efektivnějšího vedení ku prospěchu a radosti všech aktérů školního života. Pokud by tento cíl byl příliš ambiciózní, uspokojilo by mě, kdyby pro ředitele škol byly užitečné alespoň některé kapitoly podle jejich zájmu a preferencí. Současně by některé kapitoly mohly přinést metodologická poučení i pro začínající badatele na poli metodologického výzkumu právě svoji konkretizací a nabídnutým metodologickým doporučením. Tímto obloukem se vracím k tomu, že mi stále záleží i na výše uvedeném prvním pilíři.

Knihu se rovněž vyznač z toho, co mě povzbudilo k napsání knihy tohoto charakteru. lidska přístupu mám dva vzory. Prvním je pedagogicko-psychologická